

דף עט.**הרמב"ם הל' מקוזאות פ"ג הי"ט**

עין לעיל דף עט: עין משפט א

עין משפט א.

הרמב"ם הל' מאכליות אמרות פט"ז ה"א

דבר אסור שנתערכ בדבר מفتر מין בשיאינו מינו בנוטן טעם. ומין במינו שאי אפשר לעמוד על טעמו יבטל ברוב:

שוו"ע ייזד סימן צח סעיף א

א. איסור שנתערכ בהיתר אם זה מין בשיאינו מינו כגון חלב שנתערכ בבשר יטענו עכו"ם אם אומר שאין בו טעם חלב או שיש בו אבל טעמו פגום מותר והוא שלא יהיה סופו להשבה.

ב. **צרייך שהעכו"ם לא ידע שסומcin עליו, ואם אין שם עכו"ם משערין**

ד. **כسف משנה:** דבר אסור שנתערכ בדבר מותר וכו'. פרק התערוכות (זבחים דף עט) אמר רבא אמר רבן בטума ואמור רבנן ברובא ואמור רבנן בחזותא מין בשיאינו מינו בטבעמה מין במינו ברובא וכו':

ה. מימרא דרבא בחולין צ"ז.

ג. **חלב בצייר** והוא מין בשיאינו מינו. ט"ז ס"ק א. ש"ך ס"ק א. והיינו שנתבשל החלב עם הבשר.

ד. **רמב"ם פט"ז** ממאכליות אסורות ואפי' אינו אומן, וכמ"ש הטור בשם הרשב"א, אבל היום בין האשכנזים בין הספרדים אין סומcin על טעם עכו"ם אלא הכל משערין בששים, וכך שכתב הרמ"א. ובמקום ספק איסור מותר לטעום בלשון. ט"ז ס"ק ב. וש"ך חוליק.

ה. **ואם אומר שיש בו טעם אסור אף שיש בו ששים.** ב"י ופר"ח אות י. ונפ"מ גם היום שימושין בששים אם יש בו טעם אסור. כה"ח אות ג.

בשבעים ט. וה"ה אם נתעורר מין במיינו دائית לאפשר לעמוד על טעם האיסור משערין בשבעים.

והיום אין נוהגים לפסוך על טעימת עכו"ם י' ומשרין הכל בשבעים. הגה:

הרמב"ם הל' מקוואות פ"ז ה"א

עין משפט ד.

אין המקונה נפסל לא בשינוי הטעם כ ולא בשינוי הריח אלא בשינוי מראה בלבד. וכל דבר שאין עושים בו מקונה

ט. והשיעור הוא לא במשקל אלא בנפח והמשער ע"י משקל טועה ומאכיל טריפות ובאייסור קל צורך לשער בנפח אבל באיסור כבד צורך לשער במשקל. כפ' החיים אותן ה'. ועיין באות ר'.

ואם האיסור וההיתר מאותו מין כגון שניהם בשר בלי עצמות משערין במשקל שהעצמות כבדים יותר מהבשר. והחיטים יותר כבדים מן הקמח, והיין והשמן קלים מן המים אחד מכ"ז. כפ' החיים אותן ט'.

ל. וכ"כ הכהנא ג' בהגנות ה"ב"י אותן ט"ו, וכ"כ בזכחי צדק אותן ה' מפרי העץ אותן א'. ומשמע דהיום הגם שאין סומcin על טעימת עכו"ם מ"מ על טעימת ישראל סומcin במיין בשיינו מינו דהיתר כגון תרומה שנפל לחולין שכחן טעם כמו שהגמ' אומרת. ואף שבזה"ז אין לנו תרומה נפ"מ לאומר קולם בשר ויין שאינו טעם ונפל לתבשיל שאסור לו בנ"ט שבזה סומcin על טעימת ישראל. וסומcin על ישראל אף' אינו אומן. ש"ך ק' ה', ודלא כhalbוש שכח דהיום אין סומcin על טעימת כהן. מיהו י"א דלא סומcin האידנא גם על טעימת ישראל ולעולם צורך רק ששים, וסימן בכך החיים אותן י"ב דאפשר בהפ"מ יש להקל.

ואם טומו אותו ג' אנשים ורובם אומרים שאין בו טעם הנרגש ואחד אומר שיש בו טעם מותר, דכיון שאין זה טעם הנרגש לרוב בני אדם מותר. ונפ"מ אם טומו ג' או ד' ישראל בדיעבד בסמכין ארובה. כה"ח אותן י"ד.

כ. **כسف' משנה:** אין המקווה נפסל לא בשינוי הטעם ולא בשינוי הריח. פרק כל הבשר (דף ק"ו) מים שנפללו מלשתות בהמה אין נוטלין אבל מטבליין ובפ"ק דשבת (דף י"ד) אמרין שהיו טובליין למי מערות סРОחים: ומיש' אלא בשינוי מראה בלבד. פ"ז דמקוואות: ומיש' וכל דבר שאין עושים בו מקווה לכתילה וכו'. בר"פ חבית (דף קמ"ד ע"ב): ומיש' כיצד היין וכו' אינם פולין את המקווה בשלשה לוגין וכו'. נלמד מדין שלשה לוגין חסר דין מים שאובים שנפל לתוכן דין חלב וכו' שכח ריבינו בס"פ זה ובפ"ק דחולין (דף כ"ה ע"ב) ובפ"ז דמקוואות תנן התמד משחחמיין אינו פועל את המקווה כלומר בשלשה לוגין: ומיש' ופוסלים בשינוי מראה אפילו מקווה שיש בו ארבעים סאה וכו'. פרק ז' דמקוואות: וכן מקווה

לכתחלה פועל את המקונה בשני מראה. כיצד. היה או הقلب והדם וכיוצא בהן ממי כל הפרות אין פוסלין את המקונה בשלשה לוגין שלא אמרו אלא מים שאיבין. ופוסלין בשני מראה אףלו מקונה שיש בו מאה סאה ונפל לו לוג יין או מי פרות ושנה את מרairo פסול. וכן מקונה שיש בו עשרים סאה מים כשרים או פחות מזה ונפל לתוכו סאה יין או מי פרות ולא שני את מרairo הרי אלו כשרים כשלחו. ואין הסאה שנפלה עולה למדת המקונה. ואם נוסף על העשרים עשרים אחרים מים כשרים הרי זה מקונה כשר:

ען משפט ה. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ח ה"ב

הפגול והנותר והטהרא **שבללו** זה בזיה ואכלו חיב. אף על פי שרבה מין על חברו אינו מבטלו שאין האסורים מבטליין זה את זה:

ען משפט ו. הרמב"ם הל' חמץ ומצה פ"ח ה"ח

בזמן זה שאין שם קרבן אחר שטברך המוציא לחם חזר וմברך על אכילת מצה. ומטייל מצה בחרשת

שיש בו עשרים סאה וכו'. פשוט הוא שהרי אין כאן לא פיסול שניי מראה ולא פיסול מים שאובים: ומיש ואין הסאה שנפלה עולה וכו'. טומו משום דברך שביעי דמקוואות לא משכח שייעלו מי פירות את המקונה אלא כהיו בו ארבעים סאה ונתן סאה ונטל סאה:
לו. **സוף** **משנה:** הפגול והנותר והטהרא וכו'. בפ' התערובת (דף ע"ח) פלוגתא דר"פ ור"א ופסק כר' אלעזר משומם דרבא אותה לר"פ ושני ליה בשינוי דחיקי. עוד דברושלמי פ"ק דחלה איפלגו ר"י ור"ל במילתא ור"י סבר כר"א:

ואוכל. וחוזר ומברך על אכילת מרור ומטבל מרор בחרסת ואוכל. ולא ישנה אותו בחרסת שמא יבטל טעםו. וזה מצוה מדברי סופרים. וחוזר וכורך מצה ומרור ומטבל בחרסת ואוכלן בלבד ברכת זכר למקדש:

שורע אורח סיון תעה סעיף א

א. יטול ידיו ויברך על נת"י^ג, ויקח המצות כסדר שהניהם הפרוסה בין שתי השלימות ויחזיקם^ב בידו ויברך המוציא^ט וגם ברכת על אכילת מצה, ואח"כ יבצע מהשלמה העליונה ומהפרוסה משתיהן ביחד

ג. אע"פ שנטל ידיו לפני כן כיון שהסicha דעתו חזר ונוטל בברכה, ואפי' אם בשעת אמרת ההגדה וההلال לא הסich דעתו ממשירית ידיו אעפ"כ צריך לחזור וליטול בלי ברכה, אם לא שהיה בדעתו בשעת נטילה הראשונה גם לאכילת המצה, ומ"מ אין בכך הדבר שלא יסיח דעתו מהם. כה"ח אות ג'.

ג. לפי שיש מחלוקת הפוסקים די"א לברך על השלמה המוציא ועל הפרוסה על אכילת מצה, ויש פוסקים להיפך ע"כ אווחו אותם בידו שנייהם כדי לצאת ידי חובת כל הדיעות, ודעת הארץ ז"ל כදעת הפוסקים לברך על השלמה המוציא ועל הפרוסה על אכילת מצה זהה ע"פ הסוד. כה"ח אות ה'.

ג. ויחזיקם בידו, היינו שלושתם כדי שהיה לו לחם משנה ביד, והפרוסה מצד לחם עוני. מא"ס"ק ב'. ויברך שתי הברכות לפני שישבו אותם. מא"ב אות ב'.

ט. דברכת המוציא היא תדריך, ותדריך קודם, כ"כ הפר"ח. ויכוון בעת האכילה שקיימים מצות עשה דאוריתיתא של "בערב תאכלו מצות".

ט. וכשմברך על אכילת מצה יהיה במחשבתו גם אכילת האפיקומן שיأكل בסוף, כ"כ השל"ה. וזה שיש לכוון בברכה על הכוורת. וכן בברכת אכילת מרור יכוון על הכוורת.

ויתבילים במלח **ע** ויאכלם בהסיבה בלבד **כ** כזאת מכל אחד **צ**.
ואם אינו יכול לאכול שני זיתים בלבד יאכל המוציא תחלה **ק** ואח"כ
הכזית של אכילת מצה.

גגה: ואין המנהג לטבול במלח בלילה הראשונה דפת נקי א"צ מלח.

א. ב. יקח אח"כ כזית מרור **ר** וישקענו כלו **ש** בחروسת ולא ישאה אותו
בתוכו שלא לבטל טעם מרירותו. ומטעם זה צריך לנער החروسת

ע. כ"כ בס"י קס"ז, ובכפ' החיים שם באות ל"ז ע"פ דברי האר"י ז"ל למתיק הגבורות.
כה"ח אותן י"ב.

ולצאת ידי המחרירים שלא לטבל במלח כמו שכותב הרמ"א אח"כ מטעם שייהי
נחשב ללחם עני או לאכול מצה בלי שום תערובת כלל, יטביל במלח למתיק הגבורות
ואח"כ ינער המלח ויאכל ידי שניהם. כה"ח אותן י"ג-י"ד.

פ. וכדי שלא יהיה הפסק כלל, ואם א"א לו לאכול בלבד, אוכלן זה אחר זה ולא חוי
הפסק בדיעבד כיוון שתיהן הוי מעין אכילה. מ"ב אותן ח' ואות י"ד. ועיין באו"ח
סימן קסוז סט"ז ובמנח"א שם ס"ק ל"ז ובמשנ"ב שם ס"ק פג, ועיין בסימן תפ"ב ובהגהה
שם, מפורש שלא צריך לאכול מהשלם.

צ. וכ"כ משמע דגם פרוסת המוציא צורך צדקה, וכ"כ המ"א בס"ק ד'. והגם שברכת המוציא
בעולם לא צריכה כזית, כיון דaicca פלוגתא אם ברכת אכילת מצה על השלמה או על
הפרוסה ואכילת מצה צורך ע"כ כדי לצאת כל הדיעות יקח כזית מכל אחד, וכ"כ
הפר"ח לדעת השו"ע והכ"י נהוג. כה"ח אותן י"ז.

וכותב המ"א דלכתחילה יש לבלו כזית מרוטק בבת אחת, ובдиיעבד אף אם אוכל
מעט ובלבד שלא ישאה באכילתיו יותר מאכילת פרס. כה"ח אותן ח"י.

ק. וככל זה לכתחילה, אבל בדיעבד אף לא אוכל אלא כזית אחד בלבד בין מהשלמה
בין מהפרוסה בתרוק כדי אכילת פרס יצא, ואפי' השיח באמצעות האכילת כזית א"צ לחזור
על הברכות כיון שלא השיח בין הברכה לאכילה. כה"ח אותן י"ט.

ר. ואפי' אכל קלח אחד שלם אין זה בריה לצאת בה בפחות מכזית, כיון שאין יוצאיין
בשורשים א"כ הבריה חסורה. כה"ח אותן כ'.

ויש לשער שיעור כזית בעלי האoir שבין הירק ע"כ יש למעט האoir.
ולסוד המror גימטריה מות' שהם הדינים הקשיים, וצריך ללוועס אותם ולמתיקם בשניים
למתיק המרוירות שבם, וע"כ בלע מورو לא יצא עד שליענסנו וימתיקם לגבורות, וע"כ
בלעיסת המרויר יכוון למתיק הדינים והגבורות. כה"ח אותן כ"ב.

ש. ואני לא נוהגים לשוקענו כלו ע"פ שיטת הר"י' והרמב"ם. כה"ח אותן כ"ג.

מעליו. ויברך על אכילת מרור^ה, ואוכלו بلا הסיבה^א.

א. ג. נוטל אח"כ מצה שלישית ובוצע ממנה וכורכה עם המרור^ב וטובלת בחרות^ג.

הגה: וי"א שאין לטובלו וכן ראייתי נהגין.

א. ד. לפניו אכילת הכורך אומר "זכור למקדש כהלל הזקן שהיה כורכן ואוכלן בבת אחת לקיים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלו הוו", ואוכלן ביחד בהסיבה^ד.

א. ה. כשהירך על אכילת מצה לא ישיח בדבר שאינו מענין הטעודה עד שיאכל כריכה זו^ה, כדי שתעללה ברכחת אכילת מצה על מצות הכורך, וכן ברכחת על אכילת מרור גם לכריכה זו עם המרור.

ה. ו^ו אחרי טיכולו כדי שלא יהיה הפסק. מי ששכח ואכל כורך לפניו אכילת מרור יצא, ולא יברך על אכילת מרור, מ"מ יאכל כזית מרור בלבד לצאת כל הדעות. כה"ח אותן כ"ג.

א. ו^ו שהוא זכר לעבדות, ואם רצח לאוכלו בהסיבה רשי, ב"י, וכ"כ הברכי יוסף, אבל המ"א בס"ק ו' כתובadam האכלו בהסיבה יצא משמע דיעדר.

ב. כאן ג"כ צריך כזית מצה וכזית מרור. כה"ח אותן ל'.

ג. ו^ו וכן אין צריך לנערה מן החروسת כמו במרור שמטבלו בחروسת שם צריך שלא יתבטל טעם המרור. כה"ח אותן ל"ב.

ד. ו^ו והרוקח כתוב דאלם بلا הסיבה, וכותב הפר"ח adam האכלן بلا הסיבה יצא. כה"ח אותן ל"ז.

ה. וי"א עד שיאכל האפיקומן, ברכחת המצוה גם על האפיקומן באה, מ"מ אם שח אינו חוזר ומברך דזה רק חומרא. כה"ח אותן ל"ח-ל"ט.

דף עט:

ען משפט א.ב. הרמב"ם הל' מטמאי משכ卜 ומושב פ"ב ה"ח

חרס שְׁחִיה הַזְבֵּן או הַזְבָּה מִטְילֵין בֹּו מֵי רְגֵלֶיהָן וְכַבְּסוֹי
פְּעֻם רְאֵשׂוֹנָה וְשְׁנִינָה הַרְיִי הַמְשֻׁקֵין שְׁכַבְּסוֹ בְּהַז טְמֵאִין
וְפְּעֻם שְׁלִישִׁית טְהוֹרִין בֵּין שְׁכַבְּסוֹ בְּמַיִם בֵּין שְׁכַבְּסוֹ בְּמַיִם
רְגֵלִים שְׁחִירִי לֹא נִשְׁאָר בָּה לְחַלּוֹחִית מִימֵי רְגֵלִים:

ען משפט ג. הרמב"ם הל' מטמאי משכ卜 ומושב פ"ב ה"ב

פְּשַׁתְּן שְׁטוֹאָתִי נֶדֶה הַמְסִיטָה טְהוֹרָה. וְאִם הִיה לְה מְטֵמָא
מִפְנֵי רָק פִּיחָה:

ען משפט ד.ה. הרמב"ם הל' פָּמוֹלִי המוקדרשין פ"ב ה"ג

דָם הַקָּדָשִׁים שְׁנַתְּעֵרֶב בְּדָם פָּסּוֹלִי הַמְזֻבָּחַ או בְּדָם
הַקָּדָשִׁים שְׁנַפְּסָלוּ בְּשְׁחִיטָה. יְשַׁפֵּךְ הַפְּלָל לְאַמָּה. וְאֶפְלָל
קָרְבוֹן כָּל הַכּוֹסֹת חֹזֶן מְאַחֲד יְשַׁפֵּךְ לְאַמָּה וְכָל אַוְתָן

ג. כסוף משנה: חרס שהיה הזב וכור. ג"ז שם בתוספתא וכראכ"י ובפרק התערובות עלה
ע"ט:

ד. כסוף משנה: פשתן שתוואתו נדה וכור. פרק התערובות עלה ע"ט:

ה. כסוף משנה: דם הקדשים שנתערב בדם פָּסּוֹלִי המזבח וכור. משנה שם (דף ע"ט): דם
המיימים בדם בעלי מומין ישפך לאמה כוס בכוסות ר"א אומר כוס אחד יקרבו
כל הכוסות וחכ"א אף"י קרבו כלם חזן מאחד מהם ישפך לאמה. ומ"ש וכל הזבחים פסולים.
פשוט הוא מאחר שלא נדרש הדם לא הותרו ואע"פ שאין בדם הפסול שיעור לבטל ההכרש
ישפך לאמה דגזרין דילמאathy לאכשו כי שיש בדם הפסול או התמצית לבטל ההכרש והא
דא גזרין בנתערב בדם חולין משום דם חולין לא שכיה בעורה: נתערב בדם התמצית
וכור. משנה שם (דף ע"ח):

הזבחים פסולים. נתערב בדם התמצית ישפה לאמה. ואם לא שאל ונתן כשר:

רэмברם הל' פמולו המוקדשין פ"ב הי"א
ein meshet v.

דמי קדושים שנתקערבו^ט. בין דם בדם. בין כוסות בכוסות. אם נתערבו הנפנין ממנה אחת בנפנין ממנה אחת. יתן הכל ממנה אחת. וכן הנפנין מפן ארבע בנפנין מפן ארבע. יתן הכל מפן ארבע. נתערבו הנפנין ממנה אחת בנפנין מתן שפטים שהן ארבע. יתן הכל ממנה אחת. נתערבו הנפנין למעלה בנפנין למטה. ישפה הכל לאמה והזבחים פסולים. אפלו נתערבו שיריה החתאת עם דם העולה שמקום הכל למטה ישפה הכל לאמה:

^ט. כתף משנה: דמי קדושים שנתערבו וכו' עד יtan הכל מתן ד'. משנה בפ' התערובות (דף פ'). ומה שכח בין דם בדם בין כוסות בכוסות הכי משמע התם בגמר. ומיש נתערבו הניתני מתנה אחת בניתני מתן שתים שהן ארבע וכו' נלמד מה ששמו שם במשנה ופלוגתא דר' וארכבי יהושע ופסק כרבבי יהושע: נתערבו הניתנים למעלה בניתני למטה ישפה הכל לאמה. שם במשנה פלוגתא דר' וארכבן ופסק כרבנן. ומיש אף' נתערבו שיריה החתאת עם דם העולה וכו'. שם פלוגתא דאמוראי ופסק כרבבי יהודה:

הרמב"ם הל' פטולי המוקדשין פ"ב הי"ב עין משפט ז.

**ואם לא שאל אלא נתן מן התערובת למעלה ולמטה
הרי זה כשר. נתן למעלה ושאל יתן למטה ואלו ויאלו
עלוי לו:**

**ג. כספ' משנה: ומיש' ואם לא שאל אלא נתן מן התערובת למעלה ולמטה ה'ז כשר. שם
במשנה. ומיש' נתן למעלה ושאל יתן למטה ואלו ויאלו עלוי לו. בריתא שם:**